

Секція: Бухгалтерський, управлінський облік і аудит

ЛОБАЧЕВА І.Ф.

кандидат педагогічних наук, доцент

ЖИВІЦЬКИЙ С.О.

здобувач вищої освіти

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

м. Вінниця, Україна

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ –

ЗАПОРУКА УСПІШНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансовий аналіз діяльності суб'єктів господарювання є надзвичайно важливою складовою процесу управління підприємством, оскільки забезпечує менеджерів актуальною та суттєвою інформацією про наявний стан підприємства, перспективи та шляхи його покращення. Але для проведення досконалого фінансового аналізу та отримання економічно достовірних показників і повної картини про підприємство важливим питанням є забезпечення інформаційної бази для проведення такого аналізу.

Дослідженням питань формування та використання інформаційної бази для проведення фінансового аналізу займалися такі вчені як Пілецька С.Т., Міронова Л.О., Максимова С.В., Солнишкова В.А., та ін.

Інформаційне забезпечення відіграє важливу роль в будь-яких управлінських процесах підприємства. Економічна ефективність діяльності підприємств ґрунтується на наявності стратегії фінансової незалежності, формуванні і управлінні фінансовими потоками, максимально повному і ефективному використанні власного і позикового капіталу і управлінні його структурою, фінансовому регулюванні зовнішньоекономічної діяльності.

Всі ці завдання і покликана вирішити система інформаційного забезпечення фінансової незалежності підприємств, що базується на своєчасному отриманні і аналізі аналітичної інформації і ухваленні адекватних управлінських рішень. Обґрунтованість ухвалених рішень багато в чому залежить від інформації, на якій вони базуються, а ціна

помилку постійно росте, оскільки ситуація в якій знаходиться підприємство постійно змінюється [1, с. 290-295]

Одним з найважливіших факторів, котрі впливають на ефективність управлінських рішень, є інформаційне забезпечення. Хоча цінність інформації є загальновідомим фактом, як показує аналіз, на практиці цьому не приділяється достатньо уваги.

Про це свідчить той факт, що більшість українських підприємств, які зазнали банкрутства в минулі роки, не мали збалансованої системи інформаційного забезпечення. Отже, інформаційне забезпечення прийняття фінансових рішень – дуже актуальне питання сьогодення [2, с.128-129].

Основа інформаційного забезпечення фінансового аналізу становить бухгалтерська звітність. Може використовуватись і додаткова інформація (статистична звітність, дані внутрішньогосподарського (управлінського) бухгалтерського обліку, вибіркові дані, експертні оцінки), однак вона має лише допоміжний характер. Фінансова інформація - це набір даних (систематизований у певний спосіб) про: - склад господарських ресурсів, зобов'язань і фінансових джерел фірми; - рівень прибутку й витрат, які дають змогу оцінити очікувані доходи та пов'язані з ними ризики; - обороти фірми та якість її активів; - обсяг та якість потоків грошових коштів. Основним інформаційним джерелом для фінансового аналізу, його інформаційним фундаментом є фінансова звітність. Фінансова звітність (Financial Statement) – це сукупність форм звітності, що відображають майновий та фінансовий стан підприємства на визначену дату, а також фінансові результати діяльності за звітний період, рух коштів підприємства та склад власного капіталу. Мета складання фінансової звітності – інформаційне забезпечення прийняття обґрунтованих рішень в рамках операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.

Фінансова звітність підприємства є стандартизованою відповідно до вимог П(С)БО. Вимоги до фінансової звітності викладено в П(С)БО 1 яке визначає:

- мету фінансових звітів;
- склад;
- звітний період;
- якісні характеристики та принципи, якими варто керуватися під час складання фінансових звітів;
- вимоги до розкриття інформації у фінансових звітах.

Баланс, звіт про фінансові результати, звіт про власний капітал та звіт про рух грошових коштів (табл. 1) складають статті, які об'єднують у відповідні розділи. Форми, перелік статей фінансових звітів та їхній зміст установлені П(С)БО 1. Звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності

Таблиця 1. Види форм фінансової звітності [3]

Форма фінансової звітності	Характеристика	Мета складання
Баланс (звіт про фінансовий стан)	Звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал	Надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату
Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)	Звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід	Надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки та сукупний дохід підприємства за звітний період
Звіт про рух грошових коштів	Звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності	Надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період
Звіт про власний капітал	Звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду	Надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду

В результаті аналізу фінансової звітності визначаються найважливіші показники оцінки фінансової стійкості підприємств, які свідчать або про успіх діяльності та стійке положення компанії, або про загрозу банкрутства.

До таких показників можна віднести: коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами, коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансування, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобілізованих коштів, коефіцієнт забезпечення запасів та витрат власними джерелами, коефіцієнт майна виробничого призначення, коефіцієнт вартості основних засобів в майні, коефіцієнт вартості матеріальних оборотних коштів в майні, коефіцієнт прогнозування банкрутства та коефіцієнт відновлення платоспроможності

В той же час сучасні технології фінансового аналізу потребують суттєвого розширення інформаційної бази. Окрім стандартних форм фінансової та статистичної звітності, використовуються позаоблікові зовнішні щодо підприємства джерела інформації, що характеризують стан зовнішнього економічного середовища: ринків товарів і послуг, внутрішнього та міжнародного фінансових ринків, систем оподаткування тощо. Створюються комплексні автоматизовані інформаційні системи комерційної інформації з регулярним оновленням даних, використовуються можливості сучасного інформаційного забезпечення, що їх надає мережа Internet.

Сучасна інформаційна технологія породжує і нові можливості, і найрізноманітніші проблеми. Найбільш загальні з них, що заслуговують уваги кожного керівника, подано в табл. 2.

Таблиця 2. Можливості та проблеми сучасного інформаційного забезпечення.

Можливість	Об'єкт уваги	Засіб
Забезпечення унікальності виробу або послуги	Процес вдосконалення продукції фірми або послуг, що надаються нею, з використанням мікропроцесів	Мозкова атака силами фахівців фірми (вони краще інших знають продукцію фірми)
Підвищення економічної ефективності діяльності	Впровадження нововведень, які могли б знизити витрати	Запрошення консультантів (використання знань, які можна придбати)
Проблема	Об'єкт уваги	Засіб
Як відрізнити релевантну інформацію від нерелевантної	Ключові фактори успіху бізнесу й відповідно процес обмеження потоку інформації	Комітети стратегічного планування
Як уникнути ефекту надлишку інформації, яка паралізує дії	Відсів невпорядкованої та бюрократичної інформації	Спеціальна інформаційна група

До організації інформаційного забезпечення фінансового аналізу висувається ряд вимог (табл. 3).

Таблиця 3. Вимоги до інформаційного забезпечення аналізу [4, с. 107-115]

Вимоги до інформації	Характеристика
Ефективність	Мінімум затрат на збирання, обробку, зберігання та використання даних
Об'єктивність	Інформація повинна адекватно відповідати дійсному стану справ, бути достовірною
Повнота	Необхідно володіти інформацією за всіма об'єктами, показниками
Оперативність	Інформація для проведення аналізу в будь-який момент повинна бути готовою для використання
Єдність	Інформація може надходити з різних джерел, тому необхідно усунути відокремленість та дублювання джерел інформації
Порівнянність	Інформація повинна бути порівнянною щодо показників плану та минулих років
Перспективність	Для аналізу потрібна прогнозна інформація з урахуванням можливої перспективи регулювання господарського процесу

Крім того, однією із вимог до інформаційного забезпечення оцінки фінансової стійкості підприємства є наявність суттєвої інформації, тобто інформації, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності. Суттєвість інформації визначається законодавством, відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського

обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності та керівництвом підприємства.

Висновки. Отже на нашу думку сьогодні для проведення фінансового аналізу діяльності підприємства є важливим використання всіх наявних інформаційних джерел на підприємстві, зокрема даних первинного обліку для перевірки достовірності сформованої інформації та визначення причин того чи іншого явища на найвищих рівнях, це дасть змогу приймати більш досконалі рішення для отримання оптимальних результатів.

Повне інформаційне забезпечення фінансового аналізу це запорука успішного розвитку підприємства, оскільки тільки повна та достовірна інформація може забезпечити безпомилкове прийняття рішення.

Література:

1. Пілецька С.Т. Система інформаційного забезпечення фінансової незалежності підприємств / С.Т. Пілецька // Сталий розвиток економіки. – 2010. - №3. – С. 290-295
2. Міронова Л.О., Максимова С.В. Обліково-інформаційне забезпечення фінансового аналізу та контролю / Л.О. Міронова, С.В. Максимова // Управління розвитком. – 2010. – №2. – С. 128-129
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013
4. Кремень В.М. Оцінювання фінансової стійкості підприємства / В.М. Кремень // Актуальні проблеми економіки. - 2011. - №1. - С.107 – 115.